

LÜBNER, H

Skrifkonster och sympathetiska
bläcksorters tillredande till
underwisning och nöje. Af H. Lübner.
Öfwersättning. Christianstad 1825.
Tryckte uti hof-secret. Cedergréens
boktryckeri.

1825

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
  - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
  - *Sök*:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
  - *Klipp & klistra*:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

Teknisk
Graf.
(Ov)
1700-1829

Skrifkonster

och

Sympathetiska Bläcksorters
tillredande

till undervisning och nöje.

af

H. Lübner.

Öfversättning.

Kostar 8 R. Banco.

516

1825

1837

...

...

...

...

...

...

Skrifkonster

och

Sympathetiska Bläcksorters
tillredande

till underwisning och nöje.

af

H. Lübner.

Öfversättning.

Christianstad 1825.

Tryckte uti Hof-Secret. Cedergreens Boktryckeri.

E

ne
wa
ler
bor
ett
stå

En upptäckt att försärdiga skrifter,
som på wiß tid förswinna ur
papperet.

Förswinnande bokstäfwer kunna på twen-
ne sätt östadskommas, antingen med RÖ-
watten, hwarigenom papperet uppsråtes, els-
ter så att bokstäfwer med andra watten
bordunsta, eller ock att de falla bort med
ett lindrigt wldrörande, så att stället der de
stått, ej får den minsta fläck.

1) Huru man skall försärdiga en skrift,
hwaras papperet uppskrätes.

Om man blandar Vicriolosolja bland
bläcket, eller en annan svart färg, så upps
krätes papperet deraf på få dagar, och boks
stäfwerna förswinna inom en månad eller
förr, alle efter som man slår mycket eller lit
tet vicriolosolja till, hwilket man kan försö
ka, Innan man försattar skriften, ty werkar
det för långsamt, slår man mera olja till,
men angriper det för hastigt, så tager man
mindre, eller slår watten deribland. —

Det samma sker ock, om man slår is
bland bläcket den sarpaste lut, som man i
ollmänhet kallar Capitell, då blifwa boks
stäfwerna först gula och sedan förswluna de.
— Det samma gör ock winstensoljan af

Alkaliskt, eller of salt, som och Redwatten;
ty deraf uppfråtes papperet och Fristen, så
att intet spår till bokstäfwer qwarbliswer.

2) Bokstäfwer, som snart försvinna.

Man gör ett ganska fint Aqua vitæ
eller Kamferwatten, och brukar dertill bränd
halm, wattenet bortdunstar med tiden, och
berjemte försvinna bokstäfverna, emedan
swärtan faller af, då det klubbiga wattenet
förgår. Så gör man och ett ganska svart
pulswer af probersten, emedan denne är
något sandig, Elljer han sig så mycket snara-
re från papperet, så att intet spår till Frist
qwarbliswer.

3) På ett annat sätt.

Man slår sin stålspån i Redwatten,

A 3

hwars

hwat af bör wara tre gånger så mycket; der-
 till blandar man sot af flytande beck eller
 af terpentin. Att det må bli så mycket swara-
 rare, och bedrägeriet ej så lätt märkas, ris-
 wer man allt detta på en probersten och frif-
 wer dermed; då bokslåswerna bli gamla
 falla de af. Man bör förut ofta försö-
 söka, och om denna frist blir för länge på
 popperet, bör man slå mera Fedwatten till;
 emwänder man nu slit, så skal icke det min-
 sta bli qwor utaf fristen. — Annu ett ans-
 mot säte är följande: Man tager Borax,
 Salmiak och Allun, lika mycket af hwarde-
 ra, stöter allt och slår det i en kruka, derpå
 slå, men en storp af kalk tillagad lut, som
 man förut silat genom en klåde, och låter
 det torka med hwartannat; detta askof bland-
 ar man med blåcket, så blifwa wäl boka-

Ståswerna länge sittande, men slutligen, sedan watten bortdunstat, falla de bort: Watten kan man förwara till widare bruk.

Ett blåck, som försvinner på fyrtio dagar.

Tag Redwatten, låt galläpple deruti koka, samt romerick vicriol och salmiak, så mycket watten kan upplösa, och slutligen tillägges Gummi Arabicum. Det blir ganska svart, men försvinner sedan.

Ett blåck, som försvinner på sju dagar.

Tag wdelkol, sammanris det wäl med rent watten, och skrif dermed.

Bläck på pergament, som blir sittande till det man aftorklar det.

Tag

Tag böfstrut, blanda det med rent waten, och skrif dermed på pergament; sedan, då man will borttorika det, så tag en nåsduk, och gnid det bort dermed.

Bläck, som endast warar tjugofvora timmar.

Sät galläpple koka med Stedwatten, slå sedan bertill vicriol, och litet Salmiak och Gummi Arabicum, så är det färdigt.

Ett bläck, som låter utplåna sig på hwad sätt som helst.

Tag bränd och glödgad kalk, som är fläckt i gode brännvln, gnid den sedan på en marmorsten till en massa, som man sedan lägger i en liten lerkrula och lycker den wäl till, att icke det må förwandlas till aska.

Se.

Sedan man härmed blandat gummi eller
rent watten, Pristwer man härmed. Dens
na skrift utplånas af hwad watten, som helst.

Att tillreda ett blåck, som blott en
månad synes swart.

Tag precipiteradt starkt Redwatten, och
låt deruti loka galläpple och victriol i en
wät tillstuten glaskolf; låt det stå i warm
sand två timmar, och sedan kallna af sig
sjelf. Härtil slår man sedan så mycket sal-
miak, som deruti kan upplöfas, äswensom
Gummi Arabicum; så är blåcket färdigt.
Detta blåck förblifwer icke mer än en må-
nad swart, utan försvinner ur papperet.

En osynlig skrift, som man kan gö-
ra synlig.

Tag

Tag goda galläpplen, frosta eller tugga dem i munnen, doppa pennan i spottet, och strif dermed på ett fint papper, låt det torra, så ser man intet. Will man nu se bokstäfwerna, så tog pulswerisrad vicriol och bestryk dermed striften med fingret, så blir den synlig.

Ett blåck till linering, som sedan kan utplånas.

Tag winsten, bränn den till aska, eller till des den blir hwit, tag deraf så mycket som en haselnöts storlek, lägg det i en stål watten och låt det smälta, sedan sila det, blanda deribland stötte eller finsiwen proberasten, så mycket som behöfwes, gör ett blåck deraf och linera eller rita dermed. Will man nu utplåna det, så guidar man pappes

ret

ett med brödmalle. Ulterna försvinna då;
 så att man icke ser dem.

Att göra bokstäfver, som icke äro
 synliga.

Tag harts med gummiwatten af förs-
 bårslåda, och brända galläpplen, kalcinera
 det tillsammans, och gnid sedan pappsten med
 jernfilspån.

Att tillreda ett watten, som utplå-
 nar det andra bläcket, och gör
 det första åter synligt.

Tag rosens och kamferwatten, af hwars
 öfverliffa mycket, gjut det i en liten glasskåpa,
 lägg dertill 2 uns ostläckt kalk, och 1 uns aurt-
 pigment, beggebera wäl risne och samman-
 blandade. Dessa omröres man sig efter an-
 dars.

nan, tager det klara derifrån, sedan det stått
 stilla 15 eller 24 timmar, och står borre
 dräggen. Då man nu vill utplåna det an-
 dra blåcket, och göra det första synligt, står
 man ett par droppar derpå, och betäcker stål-
 let med bomull, så blir skriften synlig.

Att fullkomligt utplåna en
 skrift ur papperet.

Tag Spiritus vitrioli eller godt ledwate-
 ren a lod, gul eller hwit bernsten a lod,
 hwilken sednare riswes mycket fint med den
 förra. Härmed bestryker man bokstäfwerne,
 så förswinna de alldeles, men sedan bör pape-
 ret tvättas med watten, annars blir det
 gult.

Att skrifwa en hemlig skrift.

Lågg

Lägg galläpple i rent watten, Rist dermed; eller om man är på resa stadd, tager man blott ett stort galläpple, urhållar det wid det lilla hålet, i form af en kopp eller bläckhorn, slår watten deruti, och Ristwer på papper, så synes intet, men will man låta det, så upplös victriol i watten, doppa en swamp deruti, och far dermed öfwer det skrifna, så blir det swart. — Men om man, för att förekomma all misstanka, likwål will hafwa en falsk Riste på papperet, så tager man hafrehalm, bränner den, att den blir swart, ristwer den wäl tillhopa med watten, och Ristwer dermed. Då man nu far öfwer papperet med den i victriolwatten doppade swampen, så stryker man bort den swarta och synliga Risten, och den osynliga wis far sig swart, så att man wäl kan låsa den.

B

Ett

Ett konstigt watten till försärdä-
gande af en förborgad skrift.

Tag vicriol, siöt den fint, slå litet der-
af i ett nytt blåckhorn, gjut rent watten der-
till, skrif på ett papper eller pergament, så
kan ingen låsa det, hwarken wid elden, eller
dags och solljuset, om icke man drager det
genom ett watten, som sålunda bör tillagas:
tag en trefopp rent watten, lägg dertill 1
lod galluspulswer, temperera det tillsammans
och sila det sedan genom ett linnkläde. Dets-
ta watten slår man sedan i ett kår, större
eller mindre, allt efter breswets bredd, dra-
ger breswet dertigenom, då kan man låsa det
som ett annat bref. Skrifwer man tillika
breswet med wantligt swart blåck emellan de
andre raderna, så märker man så mycket
mindre bedrägerlet.

En

En hwit skrift, som man icke kan se
eller läsa på hwitt papper, förrän
man dragit den genom ett rent
watten.

Tag Fön ren alun, stöt den i sönder
och silta pulfret fint, lägg det i ett litet
snoggt kärl, och låt skift watten derpå,
men gör det icke för tunnt; tag sedan en
nyfuren penna, skrif med detta watten på
papper hwad som helst, och låt det torka.
Will man sedan läsa det, så lägger man
brefwet i ett bredt kärl med skift watten
och låter det deruti ligga, så börja bokstäf-
werna att wisa sig om en fjerdedelns timma.
Skrifwer man med ägghwito, så kan man
också icke se det förrän man dragit det ge-
nom watten.

Etc

Ett annat sätt.

Tryck fasten ur en löf och Krist ber med, håll sedan Krist en öfver en eld, så bli bokstäfverna rödaktiga.

På ett annat sätt.

Ris litet salmiak i en tennsleb med kallt watten, och Krist dermed med en ny penna. När man nu will läsa det, så håller man det öfver ett brännande ljus, eller en koleld, så blir Krist svart; det samma sker ock med alun. — Item, med Salmiak och kopparmatten, då blir Krist wid elden gul.

Utt skriva på svart, så att bokstäfverna bli hwita, och botten svart.

Tog rent watten, temperera dermed ägge
gula

gula mycket wäl, Rrif härmed på ett pergament, låt det torka, och drag det sedan genom blåck, så att det blir öfwer allt swart, eller bestryk det öfwer allt med en pensel, så att det blir wäl swart. När det nu är torrt, så gnid bort det Rrifna med en icke för Rarp knif, och drag pergamentet genom watten, så blir Rriften krichwit.

En förborgad skrift i ett ägg.

Man söter alun och galläpple, blandar det med stark ättika, så att det blir ett blåck; härmed Rrifwer man på Ralen of ett ägg hwad man will och låter det torka, sedan lägger man ägget i salt lake, eller Rarp ättika, låter det ligga deruti fyra dagar, och sedan torka, så synes intet derpå. Will man nu låsa hwad som är Rrifwit, lägger man

ägget wid elden, och då det är stekt och af-
 skaladt, blir skriften synlig. Eller, man öf-
 werstrycker hela ägget med wax, och skrifwer
 med en jerngriffel i waxet på äggstalet hwad
 man will, fyller bokstäfverna med åttika,
 hwart gulläpple bliswit upplöst, och låter
 hela ägget ligga en dag i åttika. Sedan
 tar man bort waxet, och då man will läsa
 skriften, kokar man ägget hårdt och affalar
 det, så syns skriften inuti på hwitan.

Att förborga en skrift på en kåpp.

Tag en kåpp af lind eller annat mjukt
 tråd i form af ett spjutkast, och slå in ders
 uti runde omkring bokstäfwer och ord med
 siler, som man hör på Bokstyckerne,
 den ene bokstäfwen lika så djupt som den
 andra. Sedan hörlar man kåppen afvelis

slår,

slår, så att han blir glatt, och således intet tecken till bokstäfver synes mera. Will man nu låsa skriften, så lägger man kappen i rent watten, så uppswälla de inslagne bokstäfverna och bli läsliga; men desförinnan bör kappen förwaras för wät.

En hemlig skrift på en blåsa.

Tag en swin, eller kalfblåsa af lika storlek med ett glas, som åfwen bör wara för handen, och är försedt med ett hål ofwans till. Blås upp blåsan så mycket möjligt är, bländ den ihopa ofwantill, så att ingen luft kan komma ut, låt den torke, och skrif ders på hwad som helst med ett blåck, som är tillagadt af llmwatten, och låt det torka. Sedan öppnar man blåsan, så att luften kan komma ut, och att man må kunna föra blå-

san

fan uti glaset på det sättet, att endast blåsans öppning står utom glasets öppning; blås å nyo upp blåsan, slå olja deruti, och tillstoppa hålet med wax, eller ett annat ämne, så att intet utrinner, och bind till glaset, så ser man utanpå ingen Prift, utan blott olja; men om man öppnar glaset, tar sakta ut blåsan, står ut oljan och blåser opp den, så kan man läsa Priften.

Att på ett kort gifwa en något hemligt tillkänna.

Tag en kortlek, lägg korten efter hwars andra i en wiß ordning, som man afskild kan återfinna. Sedan Prifwer man derpå hwad man will, och blandar korten åt sin wän, med hwilken man gjort aftal om kortens ordning.

Att

Att skrifwa något hemligt på ett
klåde.

Bestryk ett papper wäl med talg, lögg
det på ett utspändt klåde, Prif med en griffel
på papperet. Wila man nu låsa det, strör
man kol på klådet på den sidan, som legat
emot talgen, så synas bokstäfwerne.

En hemlig skrift på en menni-
skas hud.

Tag talg eller en bit ljus, Prif der
med på huden; står man nu af, sot eller
pulsverketerade kol derpå, så blir skriften syn-
lig. — En besynnerlig sak är det, om man
i hemlighet Prifwer något med urln på han-
den, och Prifwer detsamma med blåck på
papper, förbränner papperet och strör afan
på handen, der man Prifwit det samma med
urin,

urkn, med föregifwande, ätte de förbrände
bakstafwerne åter wisa sig der.

En hemlig skrift, som blott kan läs-
sas i watten.

Upplös alun i watten, skrif dermed på
papper, så blir intet synligt på papperet förr
än man lägger det i watten. — Eller: lägg
finstört vicriol i rent skrifte watten, skrif
hwad som helst dermed med en ny penna,
och låt det wäl torka; wilst man nu läsa
skriften, så tager man watten, slår deruti ett
led pulswertserod gallus, blandar det wäl
tillsammans, silar det sedan genom ett rent
flåde i ett rent kârl, och brar breswet ge-
nom wattenet, så blir skriften swart.

En skrift, som icke lätt kan ut-
radderas.

Hära

Här till tager man något fuktigt, tunnt,
och icke för starkt planeradt eller limmadt
papper, och nytt med ärtika, alun och Rarp
victriol väl tillagadt blått.

En skrift, som rättos icke gnaga.

Man blöter och kokar malört i watten,
och slår detta watten bland blåttet.

En oförbrännelig skrift.

Tog Rarp winättika och ägghvita,
blanda det tillhopa med silfwer glite, bestryk
papperet tre gånger dermed, låt det åter tor-
ka och strif derpå. Om man också håller
det i elden, förbrinner det icke.

Att göra gammal utblekt skrift
åter läslig.

Tog

Tag gaskäpplen, stöt dem groft, lät dem en dag ligga i brännvin, sedan destillera watten derifrån, doppa bomull deruti, och bestryk Prissen dermed.

Att åter utplåna något skrifwit.

Detta sker med citronsaft, spiritus vini, eller Salammuniacum, Alumen plumosum, destilleradt per Alembicum

Att med hela ord skrifwa något hemligt.

Detta sker, då man med wiså tecken betecknar de ord som sola gälla; eller och, att man låter de ord gälla, som följa i en wiså talordning efter hwarandra, t. ex. hwart fjunde eller åttonde ord, dock så, att både den yttre och den hemliga meningen passas

sar

far till contexten, att i icke hemligheten må märkas.

En hwit skrift på hwitt papper.

Tog ägghwita, blanda dermed gul färg; Prif dermed hwad som helst, och låt det torka; öfwerstryk sedan papperet öfwerallt med svart färg, och då man will läsa detta, så gnid bokstäfverna sakta, så synas de hwita, så att man wäl kan läsa dem.

Att utplåna bokstäfwer.

Tog pomerans eller citronsaft, eller en annan sur och skarp saft, sukta papperet och Priften dermed, låt den så sukta liggas en timma, och gnid den slutligen med en wac klut, så försvinner Priften. — Eller: tog salpeter, Romersk vicriol, wäl kokad terpen-

E

tin,

tin, af hwardera lika mycket, sät det allt
 till pulswer, sitta det wäl och distillera per
 Alembicum, sukta en swamp i det deraf upps-
 komna watten, gnid bokstäfverna sakta ders
 med, och torko dem sedan fullkomligt bort
 med en annan ren swamp. — Eller: man
 gör små kulor af lut, salt och swafwel, och
 gnider bokstäfverna dermed, så fräter det
 bort dem, så att icke minsta spår blir qwar.
 Men will man åter friska något på sam-
 ma ställe, så sukta man det först med wate-
 ren, deruti alun blifwit upplöst, så sprider
 blådet sig icke.

En blandning till utplånande af
 skrift.

Tag hwit alun och wibeasta, rif det
 tillhops med ägghwita, och lät det wäl tork-
 na.

sa. Will man nu utplåna skriften, så beskrif den med en fuktig swamp, tag så blandningen och beskrif skriften dermed, så går den bort, som om intet varit skrivit.

Att utplåna skrift på pergament.

Tag Colophonium, stöt det smått och strö det på skriften; fukt sedan ett kläde och lägg det derpå, på klädet frist hästräck, deroswarpå en wanlig tegelsten; och låt det stå om wintern en natt; men om sommaren isfrån morgonen till klockan nio. Eller: tag Salammoniak och Alumen plumosum, des stillera det per Alembicum, och beskrif skriften med detta watten, så går den ut.

En skön konst att uttaga släckar.

Tag oförsäljad och preparerad bly
hwitt,

Hwitt, mjölk af fikonblader, af hwardera så
 mycket som behöfwes, blanda det tillhopa,
 gör deras en deg, låt den torka, sedan rlswer
 man den åter på en rlssten med fikonmjölk,
 låter den åter torka, och då man ser gån-
 gor försarlt på detta sätt, gör man deras ett
 pulswer och behåller det. Om man nu will
 beritoga blåckfläckar ur papper, så tag ett
 fuktadt linnklåde, lägg det på fläckarne till
 deß de blifwa fuktiga, strö sedan förenämde
 pulswer derpå, och låt det stå öfwer natten;
 om morgonen gubder man det lätt med ett
 torrt linnklåde, så blir papperet åter hwitt,
 så att man kan ströfwa derpå. Men om
 fläckarne icke alldeles förswunnit, så uppre-
 por man samma försarande, så stola de full-
 komligt gå bort; och om papperet blifwit
 ser tunnt, så gör man det tjockare med

warm

warm lim, blandadt med litet blyhwit och mjöl.

Ett annat.

Tag Bicriol och Salniter, blanda deribland watten, Prif dermed på bokslåswerna, så förswinna de. — Eller tag Sal alcali och swafwel, gör deraf små Pliswor, och gnid dermed Priften, så går den ut.

På ett annat sätt.

Tag alun, sammanstött med saften af bittra pomeranser, torka det wid solen, och gnid papperet med detta pulswer.

Att låra skrifwa på en timma.

Man bör weta, att inga bokslåswer læ-

ras på så kort tid, som de latinske; det är
 ju ingen konst att skriva rätta linier. Kan
 nu någon göra detta, så kan han äfwen
 skriva alla bokstäfverne, ty de bestå alla
 af rätta linier och halfskräklar, *i, l, m, n, r,*
t, u äro alla rätta linier, och *o, s, o, a* äro
 kroliga; men af begge äro sammansatte: *h,*
s, f, k, k, b, p, d, q, g, x, y, z.

Att skriva utan penna eller stift.

Tag en tryckt bok, sök deruti på sidor-
 na att sammansätta några ord, som göra
 en fullkomlig mening, börjande till höger
 och fortgående till vänster; så hvarje bok-
 staf eller ord sätter man en punkt, och forts-
 far tills man framställt sin hela mening.
 Sedan äfverfänder man boken till sin vän-
 spam förut: känner till konststycket.

Swern
 tema

lemnaren kan man bedja hälsa och tacka
för lånet af boken.

Att skrifa utan händer.

Nöden lärer dem, som antingen i sövs
feln, eller genom någon olycka förlorat häns
der och armar, att på annat sätt ersätta
denna brist. Här till bruka somliga foten,
hwar på Cardanus berättar exempel. Olaus
Wormius intygar, att han i Köpenhamn
satt en Engelska skrifa utan armar, då hon
höll pennan med foten, och skref sitt namn
tydligt på papperet. Sådana exempel före-
komma ofta, och är det genom wanan lika
så swårt att verkställa det.

Att skrifa allehanda saker på
ett glas.

Hän.

Härtill fördras, att man hos en glasmålare låter anstryka ett glas med glaslob, hwarpå man sedan kan skrifa och rita hwad man vill med en god Parp penna, nästan som på pergament; sedan låter man hos en glasmålare smälta eller bränna in det, så blir skriften sittande gonsta stån, glaset skall söder smälta eller sönderbrutas, ån skriften försvinner; hwarken eid eller watten skadas den.

Att om natten skrifa råta rader.

Detta sker, då man wiser eller falskar papperet, och då man skriver följer dessa weck.

Att skrifa med fern, skal, koppar, tenn ic.

Tag

Tog hvarje metall för sig, och fila den
 gansta fint; filta pulvret gansta fint, och
 förfar på samma sätt med alla metaller.
 Sedan tager man det finaste deraf med li-
 tet salt, lägger det på en ristsien, och rifsver
 det fint med gummiwatten. Under brukans
 det, tempererar man det med gummiwatten,
 och då det torkat, poleras Pristen. Så kan
 man ock Priswa med gulb och silfwer.

Att skrifwa på en sten.

Detta bör ske med gallan af en bock.
 Sedan man lagt stenen i åttio, wisar sig
 Pristen såsom wore den Inristad.

Att skrifwa så att man icke kan läs
 sa det utom en löpp.

Tog en fyrkantig löpp, om hwilken

ett

ett papper är utfladt, och skrif derpå; tag sedan bort papperet, så kan ingen läsa det, om icke man har en sådan läpp dertill. Dytlika skrifstätt woro mycket brukliga hos de gamle; de kallade sådane läppar *Cytables* (se *Corn. Paulan. C. 3.*)

ett hemligt sätt att skrifa allt med fyra bokstäfwer.

Man kan hærtill wälja, efter behag, fyra bokstäfwer af det wänliga alfabetet, och deraf göra ett alfabet, hwarmed man kan skrifa allt. Ex. Man wäljer bokstäfwerne A, b, c, d, så lunde man af dessa fyra bokstäfwer göra följande Alphabet:

A E I O V B C D F G H K L M N
 c d b a cd dd bd ad de db da eb ca bc ba
 P Q R S T W X Y Z
 ce ab ac bb aa ccc ddd bbb aaa

Wille

Wille man nu förmedelst detta Alfabet
bet Skifwa: Jag har sett det, så Fulle
det beta:

bedb, dacac, bbdaaaa, addsa.

Att länge bibehålla en skriftafla
i godt stånd.

Man låter göra sig en skriftafla af åsnes
hud, så bibehåller hon sig länge i godt
stånd, och blir tjockare, om man ofta tor-
kar henne och gulder henne med pionsten.
Detta pulswer angriper mindre, om stenen
förut blifwit bränd i ugn.

Skriftaflor.

Deßa måste behandlas efter sin grund;
de som hafwa en oljegrund, kunna wäl för-
draga watten; men de som hafwa en wat-
ten.

tengrund, bli derigenom upplösta och obrukbara.

Att om natten utan ljus läsa skrift.

Om man har en konkaspegel, kan man lätt verkställa detta, allenast man förer brännpunkten från den ena raden till den andra, eller rättare, förer raderne i brännpunkten.

En skrift, som icke kan läsas utan emot ljuset.

Man tager blyhwitt, och blandar det med Flemmet af Gummi Dragant, och skrifwer dermed på papper så kan man icke förr läsa de skrifna bokstäfverna, än man håller skriften emot ljuset.

Acc

Att på afstånd läsa en skrift

Man skrifwer med bokstäfverna baklänges, eller från höger till wenster, på en spegel. Då nu spegeln är öfverskrifwen, så wänder man honom så länge tills återstenet faller på det stället man önskar; sedan tager man en stor lins och ställer den så, att hela reflexionen uppfattas af densamma, så kan man wisa skriften öfwer en gata, och ännu längre genom ett fönster i en kammare, så att den tydligen kan läsas på wäggen, och sådane bokstäfwer synas äfwen större och brokiga. Det samma kan man göra med ett porträtt på en spegel, som är tecknadt efter diametern, och wisas på afstånd. Detta skulle med förundran kunna brukas att föreställa den Babyloniske Konungen Belsa-

zars gåsfbud, der en hand Pref Mene Mene
ne Tekel Upharstin.

Swart skrift på ett glatt silfwer-
blad, som synes så ofta man will.

Man tager silfwer, som icke anlöper i
elben, och låter af en guldsmed göra ett
silfwerlob, som till färgen liknar silfwer,
men anlöper och blir swart i elden. Af
silfret låter man slå runda stycken, som rik-
dalersstycken, och med lodet inlodda wispa
bokstäfwer eller ord. Som nu silfret och
lobet har lika färg, så kan man icke se
skriften; men så snart man lägger pennin-
gen på glödbande kol, så anlöper lobet swart,
och silfret förblifwer hwiitt. Deraf upps
kommer en swart skrift, som blir swartare
ju längre man låter den ligga på glöden;

det

dock bör elden ej vara för stark, att lodet
icke må flyta. Will man åter borttaga
swårten af silfret, så gnider man Kristen
med litet tennaska, eller riswen trippel och
spott; sedan kan försöket dermed ofte för-
nyas.

Innehåll.

	Sid.
En uppteckt det försårdiga Pristet, som på wlsch tid förswinna ur Papperet	3.
Huru man skall försårdiga en Prist, hwaras Papperet uppfråtes	4.
Bokståswer, som snart förswinna	5.
På ett annat sätt	—
Ett Bläck, som förswinner på fyratio dagar	7.
Ett Bläck, som förswinner på sex dagar	—
Bläck på pergament, som blir sittande till des man ostorkar det	—
Bläck, som endast warar 24 timmar	8.
Ett Bläck, som låter utplåna sig på hwad sätt som helst	—
Att tillreda ett bläck, som blott en månad synes swart	9.
En osynlig Prist, som man kan göra synlig	—
Ett bläck till liniering, som sedan kan utplånas	10.
Att göra bokståswer, som icke äro synliga	11.
Att tillreda ett watten, som utplånar det andra bläcket, och gör det första åter synligt	—
Att fullkomligt utplåna en Prist ur papperet	12.
Att Pristwa en hemlig Prist	—

Innehåll

Ett konstigt watten till försärdigande af en förborgad Prist	14.
En hwiit Prist, som man icke kan se el- ler låsa på hwiit Papper, förän man dragit den genom ett rent watten	15.
Ett annat	16.
Att Pristwa på swart, så att bokstäfwer- na bli hwiita och botten swart	—
En förborgad Prist i ett Ägg	17.
Att förborga en Prist på en löpp	18.
En hemlig Prist på en blåsa	19.
Att på ett kort gifwa en något hem- ligt tillkänna	20.
Att Pristwa något hemligt på ett kläde	21.
En hemlig Prist på en människas hud	—
En hemlig Prist, som blott kan låsas i watten	22.
En Prist, som icke lätt kan uttradderas	—
En Prist, som råttor icke gnaga	23.
En oförbrännelig Prist	—
Att göra gammal ueblekt Prist åter läslig	—
Att åter utplåna något Pristwite	24.
Att med hela ord Pristwa något hemligt	—
En hwiit Prist på hwiit Papper	25.
Att utplåna bokstäfwer	—
En blandning till utplånande af Prist	26.
Att utplåna Prist på pergament	27.

Innehåll.

En Sten konst att uttaga fläckar	27.
Olto på ett annat sätt	29.
Att låsa Skrifwa på en timma	—
Att Skrifwa utan penna eller stift	30.
Att Skrifwa utan händer	—
Att Skrifwa obehanda saker på ett glas	31.
Att om natten Skrifwa råta rader	32.
Att Skrifwa med jern, stål, koppar, tenn &c.	—
Att Skrifwa på en sten	33.
Att Skrifwa, så att man icke kan låsa det utom en låpp	—
Ett hemligt sätt att Skrifwa allt med syra Wolstaswer	34.
Att länge bibehålla en Skrifstafva i godt stånd	35.
Skrifstafvor	—
Att om natten utan ljus låsa Skrifst	36.
En Skrifst, som icke kan lösas utan emot ljuset	—
Att på afstånd låsa en Skrifst	37.
Sware Skrifst på ett glatt silfwerblad, som synes så ofta man vill	38.

27.
29.
30.
31.
32.
33.
34.
35.
36.
37.
38.

Man. H. I. 8. 3. n. 43.

På Boktryckeriet i Christianstad, och hos de fle-
ste Bolhandels-Commissionärer säljas:

Allmännyttig Rådgifware för Stadsbo och Landt-
man. Eller Samling af Föreskrifter, grundade
på Rdn, till upplysande af flera de wigtigaste
Hushålls behöwer, som ock Stads- och Landtbo-
orten. Utgifwen af Dr. S. F. Hermbstädt. Kongl.
Preuss. Schelme-Råd och Midd. af Röda Orns
Orden, 3:dje Klas m. m. Översättning. Förelä-
Delen med en Plansch. Häft. i R:dlr 8 f.

Den erfarne Husvännen. En Råd- och Hjelpebok
i flere Hushållsgrenar. Utgifwen af M. S.
Hansen, Stud. Med. & Chirurg. Övers. 20 f.
Recept-Samlaren, eller Samling af Femtio Re-
ceptet, till nytta och nöje för gamla och unga.
Översättning, 8 f. Allt Banco.

---

www.books2ebooks.eu